

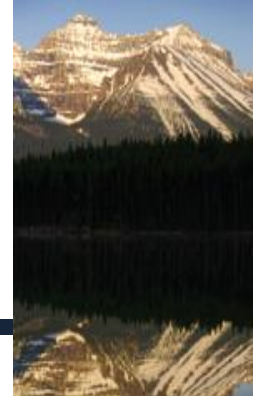
TÁC ĐỘNG CỦA VIỆC ĐÁNH GIÁ LẠI GDP

PGS.TS Phạm Thế Anh
Trường Đại học Kinh tế Quốc dân

Những nội dung chính

1. Một số vấn đề với GDP
2. Chất lượng dữ liệu thống kê GDP
3. Tại sao đánh giá lại GDP lại quan trọng?
4. Những tác động của việc đánh giá lại GDP

1. Một số vấn đề với GDP của Việt Nam

- GDP được sử dụng để phản ánh thu nhập của nền kinh tế nhưng nó có nhiều nhược điểm:
  - ✓ Bao gồm cả thu nhập của người nước ngoài; GNI/GDP giảm dần đều từ 99% năm 2001 còn hơn 92% năm 2018 (15 nghìn dn FDI tạo ra lợi nhuận trước thuế ~ 80% của dn trong nước; ngoài ra còn thu nhập từ lao động, lãi vay,...);
  - ✓ Bao gồm giá trị các dự án “đắp chiếu” trị giá lên tới cả trăm nghìn tỷ;
  - ✓ Không phản ánh được chi phí ô nhiễm môi trường;

1. Một số vấn đề với GDP của Việt Nam

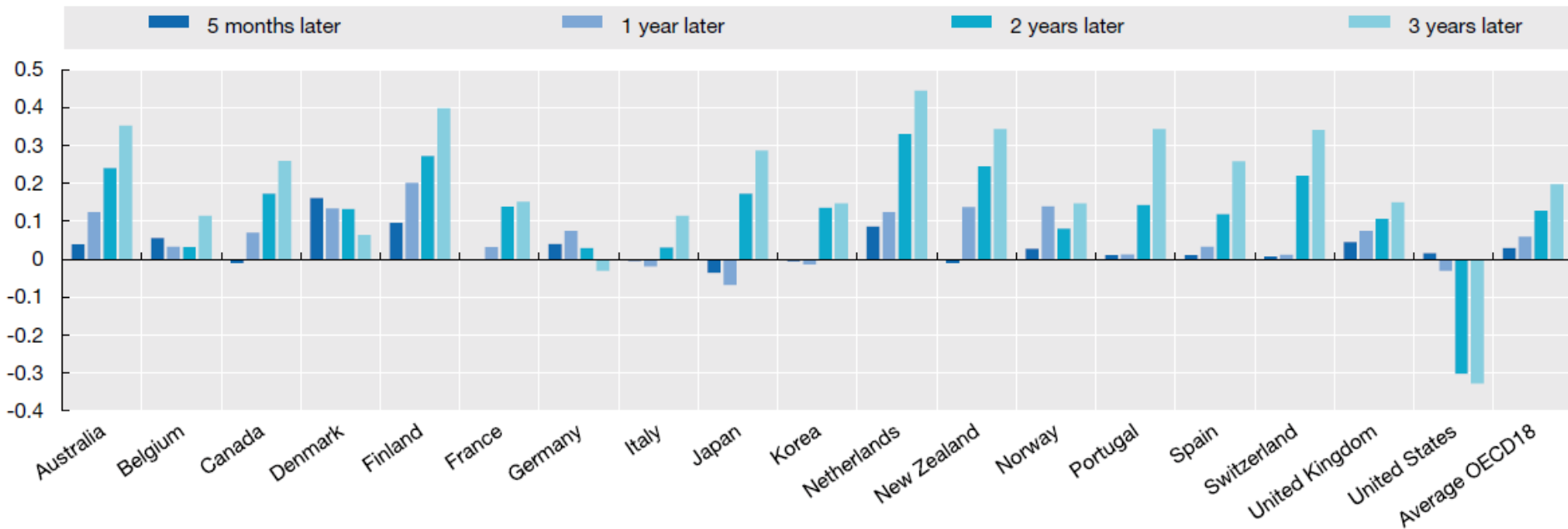

- Đánh giá lại GDP được thực hiện bởi nhiều nước
  - ✓ Hiệu chỉnh thông thường (revisions) diễn ra thường xuyên sau 6 tháng, 1 năm, thậm chí là 2-3 năm sau con số tạm tính ban đầu (update information).
  - ✓ Hiệu chỉnh lớn (comprehensive revisions) thường là do thay đổi phương pháp luận và rất ít khi được thực hiện.
  - ✓ Từ 2014 – nay Việt Nam đã thực hiện 2 lần hiệu chỉnh về phương pháp luận; Chưa sử dụng kết quả Đề án Thống kê KVKT chưa được quan sát.

1. Một số vấn đề với GDP của Việt Nam

Figure 2. Mean revision to first published YoY quarterly GDP growth rates percentage points, 1994Q4-2013Q4

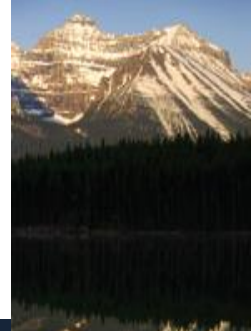
Source: Revisions Analysis Dataset – Infra-annual Indicators.

2. Chất lượng dữ liệu thống kê GDP của Việt Nam

- Tính bao phủ (coverage):
  - ✓ Chưa phản ánh hết được các hoạt động kinh tế chính thức.
- Tính kịp thời (timely):
  - ✓ Công bố sớm trước khi kì thống kê kết thúc.
  - ✓ Việc chỉnh sửa sau đó không được công bố rộng rãi, không có giải trình.
- Tính nhất quán (Consistency):
  - ✓ Thiếu nhất quán khi thường xuyên thay đổi phương pháp luận.

2. Chất lượng dữ liệu thống kê GDP của Việt Nam

- Tính minh bạch (transparency):
  - ✓ Có phương án điều tra.
  - ✓ Giải trình sau những lần điều chỉnh hàng năm (revisions) và thay đổi phương pháp luận?
  - ✓ Không lưu trữ và tiếp tục tính toán theo phương án cũ để có thể đối chiếu so sánh.
  - ✓ Dữ liệu thiếu chi tiết và không dễ dàng truy cập.
- Tính chính xác (accuracy):
  - ✓ Không có khả năng kiểm tra chéo.
  - ✓ Tính độc lập của cơ quan thống kê?

3. Tại sao tính GDP lại quan trọng?

- Quốc hội, chính phủ, doanh nghiệp, người dân và các nhà kinh tế dựa vào GDP và các thống kê liên quan để đưa ra các quyết định quan trọng.
  - ✓ Quốc hội đưa ra các chỉ tiêu kế hoạch về kinh tế - tài chính quốc gia (2019):
    - Tăng trưởng kinh tế (6,6 – 6,8%)
    - Tổng vốn đầu tư phát triển xã hội (33 – 34% GDP)
    - Thâm hụt ngân sách (3,6% GDP)
    - Giới hạn nợ công 65% (**56,1%**), nợ chính phủ 55% (**49,2%**) và nợ nước ngoài 50% (**46%**) GDP.

3. Tại sao tính GDP lại quan trọng?

- Quốc hội, chính phủ, doanh nghiệp, người dân và các nhà kinh tế dựa vào GDP và các thống kê liên quan để đưa ra các quyết định quan trọng.
  - ✓ Chính phủ đưa ra các quyết định chính sách về lãi suất, đầu tư và thương mại.
  - ✓ Doanh nghiệp đưa ra các dự báo về nhu cầu sản phẩm để từ đó quyết định đầu tư và sản xuất.
  - ✓ Các nhà kinh tế sử dụng GDP và các thống kê liên quan để cho ra nghiên cứu và khuyến nghị chính sách.

3. Tại sao tính GDP lại quan trọng?

- Các tổ chức quốc tế dựa vào các chỉ số liên quan đến GDP để xếp hạng tín nhiệm quốc gia.
  - ✓ Tăng trưởng GDP và GDP bình quân đầu người.
  - ✓ Nợ công và nợ nước ngoài/GDP
  - ✓ Dự trữ ngoại hối/GDP
  - ✓ Tín dụng và cung tiền/GDP
  - ✓ Nợ xấu/GDP
  - ✓ Thâm hụt ngân sách/GDP
  - ✓ Thâm hụt thương mại/GDP
  - ✓ ...

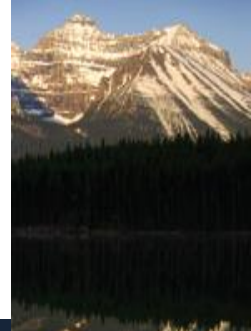

4. Tác động của việc đánh giá lại GDP

- Làm tăng thu nhập bình quân đầu người trên “sổ sách”, vượt Lào và tiệm cận Ukraine & Phillipines trên bảng xếp hạng của WB.
- Giảm thặng dư tài khoản vãng lai so với GDP (1 trong 3 tiêu chí chính phủ Mỹ sử dụng để buộc tội một nước thao túng tiền tệ.
  - ✓ Thặng dư vãng lai $> 2\%$ GDP;
  - ✓ Thặng dư thương mại với Mỹ > 20 tỉ USD;
  - ✓ Cán thiệp mua vào ngoại tệ $> 2\%$ GDP.

4. Tác động của việc đánh giá lại GDP

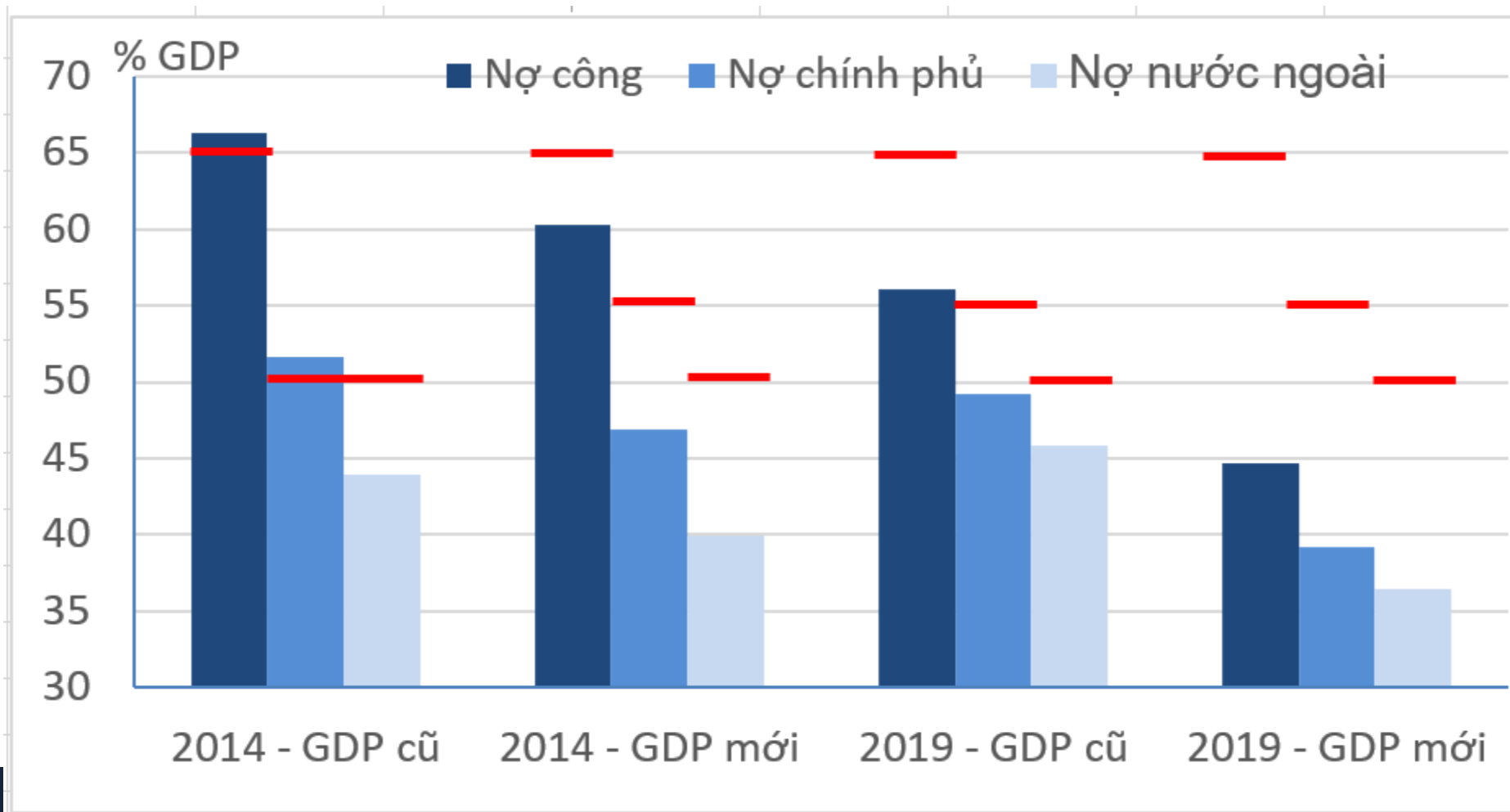

- Các chỉ tiêu tài chính công gắn với GDP (+25,4%) sẽ giảm đáng kể (cách xa mức trần), bao gồm:
  - ✓ Nợ công/GDP ↓ từ 56,1% còn 44,7%.
  - ✓ Nợ chính phủ/GDP ↓ từ 49,2% còn 39,2%.
  - ✓ Nợ nước ngoài/GDP ↓ 45,8% còn 36,5%.
  - ✓ Thâm hụt ngân sách/GDP ↓ từ 3,6% còn 2,9%.

4. Tác động của việc đánh giá lại GDP

- Quy mô nợ trước và sau khi đánh giá lại GDP trong các năm 2014 và 2019.

4. Tác động của việc đánh giá lại GDP

- “Vô hiệu hóa” các ngưỡng trần giám sát bởi Quốc hội.
- Tạo an toàn giả tạo bởi thu ngân sách không tăng.
  - ✓ Những hoạt động kinh tế “mới” được ghi nhận bởi TCTK là không mới đối với cơ quan thuế.
- Cùng với TQ và Ấn Độ, bị thế giới hoài nghi về con số GDP.
  - ✓ Viện NC Brookings cho rằng GDP của TQ cao hơn 12% so với con số báo cáo.
  - ✓ Một NC khác của ĐH Harvard chỉ ra GDP Ấn Độ chỉ tăng 4,5% thay vì 7% như báo cáo.

Xin cảm ơn quý vị đã lắng nghe

